

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.10.2007
KOM(2007) 635 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Taluskumppanuussopimukset

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Taloukumppanuussopimukset

1. JOHDANTO

1.1. Neuvottelutavoitteet

Taloukumppanuussopimuksilla on tarkoitus vahvistaa uudet WTO:n sääntöjen mukaiset kauppajärjestelyt ennen kuin nykyiset kauppajärjestelyt lakkaavat olemasta voimassa 31. joulukuuta 2007. Tavoitteena on lisäksi tukea AKT-maiden alueellista yhdentymistä ja edistää niiden kitkatonta ja asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen erityisesti auttamalla luomaan laajemmat AKT-maiden alueelliset markkinat. Näin edistetään osaltaan kestävästä kehityksestä ja köyhyyden vähentämistä.

Nämä tavoitteet näkyvät neuvoston antamissa neuvotteluohjeissa, joilla komissio valtuutetaan käynnistämään neuvottelut, joiden puitteissa komission on tarkoitus neuvotella täydet taloukumppanuussopimukset AKT-alueiden kanssa. Taloukumppanuussopimukseen tulee sisällyttämään määräyksiä kauppaan liittyvistä aloista, kauppaan liittyvistä säännöistä ja palveluiden kaupasta sekä asianmukaisia kytkentöjä kehitysyhteistyöhön.

Komissio katsoo, että on olennaisen tärkeää tehdä tällaisia täysimääräisiä sopimuksia, jotta päästäisiin AKT-maiden ja EU:n kaupallisen ja taloudellisen yhteistyön perimmäiseen tavoitteeseen, joka on mahdollistaa AKT-maiden täysipainoinen osallistuminen kansainväliseen kauppaan, kuten Cotonoun sopimuksen 34 artiklan 2 kohdassa ilmaistaan. Komission ensisijaisena tavoitteena on siis varmistaa täydet alueelliset taloukumppanuussopimukset nykyisten kauppajärjestelyjen voimassaolon päättymiseen mennessä. Tämä on mahdollista toteuttaa joillakin alueilla. Muiden alueiden osalta tässä tiedonannossa esitetään toimintamalli, jolla pyritään varmistamaan edistyminen täysimääräisten alueellisten taloukumppanuussopimusten toteuttamisessa siten, että samalla mahdollisuuksien mukaan vältetään AKT-maista peräisin olevien tavaroiden kauppajärjestelmän häiriöt.

1.2. Neuvottelujen määräaika

Cotonoun sopimuksen 37 artiklan 1 kohdassa määrätään, että taloukumppanuussopimuksissa asetetut AKT-maiden ja EU:n uudet kaupankäyntijärjestelyt tulevat voimaan 1. tammikuuta 2008. Kyseisen päivämäärän jälkeen Cotonoun sopimuksen liitteessä V esitetyt kauppaetuudet ja WTO:n¹ vuonna 2001 myöntämä poikkeuslupa lakkaavat olemasta voimassa. Koska nykyisten markkinoillepääsyjärjestelyjen voimassaolo päättyy, on taloukumppanuussopimukseen sisällyttävistä tavaroiden markkinoille pääsyyn liittyvistä näkökohdista näin ollen neuvoteltava vuoden 2007 loppuun mennessä.

¹ Tämä poikkeuslupa sallii poikkeamisen tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) suosituimmuuslausekkeesta.

2. TÄYSIMÄÄRÄISTEN TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUSTEN VARMISTAMINEN

2.1. Sisällöltään täysimääräisten talouskumppanuussopimusten varmistaminen

Kaikki AKT-alueet ja EU vakuuttivat AKT-maiden ja EU:n yhteisessä ministerineuvostossa toukokuussa 2007, että niiden aikomuksena on saada (kohdassa 1.1 määritellyt) täysimääräiset talouskumppanuussopimukset tehtyä vuoden 2007 loppuun mennessä. Joillakin alueilla tämä on mahdollista. Toisilla alueilla kestää kauemmin päästä sopimukseen täysimääräisistä talouskumppanuussopimuksista. Tällaisissa tapauksissa komissio pyrkii merkittävänä askelena kohti täysimääräistä kumppanuussopimusta saamaan aikaan sopimukset, joihin sisältyvät WTO:n sääntöjen mukaiset tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelyt. Tällaiset sopimukset on tehtävä ajoissa uusien kaupankäyntijärjestelyjen vahvistamiseksi, ja niihin tulevat sisällyttämään kaikki muut talouskumppanuussopimusten osatekijät, joista neuvottelut on jo saatu päätökseen. Neuvotteluja jatketaan sitten kaikista jäljellä olevista kysymyksistä, jotka on ratkaistava ennen täysimääräisten talouskumppanuussopimusten saamista valmiiksi.

Toimintamalli perustuu siihen, että kansainvälisessä sopimuksessa tarvitaan WTO:n sääntöjen mukainen tavaroiden markkinoillepääsyjärjestely, jotta uusi kauppajärjestelmä voidaan vahvistaa 1. tammikuuta 2008 alkaen. Tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelyihin vaikuttavat näkökohdat ja ehdot, joita komissio ehdottaa yhteisön tarjoavan AKT-maille vuonna 2008, esitetään kohdassa 3.

Sopimus on joka tapauksessa alkuaskel täysimääräiselle alueelliselle talouskumppanuussopimukselle eikä suinkaan neuvottelujen päätepiste. Sopimukseen olisi sisällyttävä uudelleentarkastelulausekkeita ja sitovia sitoumuksia neuvottelujen jatkamiseksi aloilla, joilla ei ole vielä saatu aikaan ratkaisua. Näin valmisteltaisiin maaperää täysimääräisistä alueellisista talouskumppanuussopimuksista käytävien neuvottelujen saamiseksi päätökseen.

2.2. Talouskumppanuussopimusten täysimääräisen alueellisen kattavuuden varmistaminen

Alueellisen yhdentymisen aste vaihtelee kuudella eri AKT-alueella. Joillakin alueilla alueelliset talousyhteisöt muodostavat erityisiä osa-alueita, joilla taloudellinen yhdentymisen ja pyrkimykset ovat pidemmällä kuin naapurialueilla. Kaupalliset intressit ja huolenaiheet alueiden sisällä vaihtelevat myös vähiten kehittyneiden maiden ja muiden kehitysmaiden välillä tai heijastelevat yksittäisten valtioiden erityistarpeita.

Komissio on tietoinen tästä monimuotoisuudesta ja siitä, että jotkin maat eivät ehkä alusta lähtien liity alueelliseen sopimukseen. Jos alueen jokin maaryhmittymä haluaa jatkaa neuvotteluja, komissio on halukas tekemään sopimuksia osa-alueiden kanssa. Tämä koskee myös markkinoillepääsyä koskevia sopimuksia askelena kohti täysimääräisiä talouskumppanuussopimuksia. Jottei keskeytettäisi käynnissä olevia alueellisia yhdentymissuunnitelmia, tällaiset sopimukset toimivat ponnahduslautana täysimääräiseen talouskumppanuussopimukseen, johon kaikki kyseisen alueen maat voivat osallistua.

3. MARKKINOILLE PÄÄSY

3.1. Oikeusvarmuus

Markkinoillepääsyä koskevien neuvottelujen tavoitteena on varmistaa, että AKT-maista peräisin olevat tavarat hyötyvät oikeudellisesti turvasta ja helpommasta pääsystä EU:n markkinoille 1. tammikuuta 2008. Yhteisön ja yksittäisen talouskumppanuussopimusalueen välisen tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelyn oikeusvarmuus voidaan taata ainoastaan, jos se on vapaakauppa-alueita koskevien WTO:n sääntöjen² mukainen. Komissio toteaa, että tämä edellyttää sopimusta, joka johtaa vapaakauppa-alueen muodostamiseen.³

3.2. Tavaroiden markkinoillepääsyä koskeva tarjous

Yhteisö teki talouskumppanuussopimuksista käytävien neuvottelujen puitteissa markkinoillepääsyä koskevan tarjouksen, jonka mukaan tuotteet pääsevät sen markkinoille tulleista ja kiintiöistä vapaasti (sokerille ja riisille on siirtymäkausi). Neuvosto⁴ suhtautui tarjoukseen myönteisesti. Tarjouksen on tarkoitus koskea niistä maista tulevia tavaroita, jotka saattavat päätökseen neuvottelut sellaisesta kansainvälisestä sopimuksesta yhteisön kanssa, joka sisältää WTO:n sääntöjen mukaiset uudet kauppajärjestelyt (kuten kohdassa 3.1 kuvattiin). Tarjous mahdollistaa lisäksi AKT-maiden ja EU:n markkinoillepääsyä koskevien sitoumusten epäsymmetrisyyden ja asianmukaiset siirtymäkaudet AKT-maiden liberalisoinnille.

3.3. Talouskumppanuussopimusten markkinoillepääsyä koskevan tarjouksen toteuttaminen

Komissio ehdottaa EY:n perustamissopimuksen 133 artiklaan perustuvaa asetusta, jolla perustetaan tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelmä. Järjestelmää sovelletaan 1. tammikuuta 2008 alkaen niiden alueiden ja maiden luetteloon, jotka ovat saaneet päätökseen kohdassa 3.2 kuvatut sopimusneuvottelut.⁵ Komissio aikoo tehdä ehdotuksen asetukseksi mahdollisimman pian, jotta EU:n tulliviranomaiset ja talouden toimijat saisivat hyvissä ajoin tiedon asiasta ja jotta komissio voisi tarvittaessa antaa mahdolliset täytäntöönpanomääräykset sokeria ja riisiä koskevien siirtymäjärjestelyjen osalta.

Komissio toimittaa kaikkien sopimusten täydet tekstit neuvostolle mahdollisimman nopeasti, jotta neuvosto voi tehdä allekirjoituksen ja väliaikaisen soveltamisen valtuuttavan päätöksen.

Komissio sisällyttää asetusehdotukseen toimenpiteitä, joilla tarvittaessa kumotaan tai muutetaan 1. tammikuuta 2008 alkaen kaikki ne jäljellä olevat säännökset, joissa joko viitataan Cotonoun sopimuksen liitteeseen V sisältyvien kauppaa koskevien määräysten hallinnointiin ja täytäntöönpanoon tai säädetään siitä.

² Tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen XXIV artikla.

³ GATT-sopimuksen XXIV artiklassa tämä määritellään väliaikaiseksi sopimukseksi, joka sisältää suunnitelman ja ohjelman vapaakauppa-alueen muodostamiseksi. Vapaakauppa-alueen katsotaan olevan olemassa silloin, kun tullit ja muut rajoittavat kaupalliset säännökset on poistettu käytännöllisesti katsoen kaikesta sopimuspuolten välisestä kaupasta.

⁴ Neuvoston päätelmät talouskumppanuussopimuksista, 15. toukokuuta 2007, neuvoston viite 9560/07.

⁵ Talouskumppanuussopimukseen liittyvän markkinoillepääsyä koskevan EU:n tarjouksen ja Etelä-Afrikan ottamista mukaan talouskumppanuussopimusneuvotteluihin koskevan neuvoston päätöksen mukaisesti asetuksessa otetaan asianmukaisesti huomioon Etelä-Afrikkaa koskeva eriytetty tavarakaupan järjestelmä.

Komissio sisällyttää asetusehdotukseen toimenpiteitä, joiden nojalla tiettyjen tuotteiden markkinoillepääsy voidaan väliaikaisesti peruuttaa petostapauksissa tai silloin, jos alkuperäsääntöjä ei noudateta.

3.4. Markkinoillepääsy yleisessä tullietuusjärjestelmässä

Jotkin AKT-maat eivät ehkä voi saada sopimusneuvotteluja päätökseen ajoissa, jotta ne voitaisiin sisällyttää niiden maiden luetteloon, joihin kohdassa 3.3 kuvatussa asetuksessa vahvistettua uutta tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelmää sovelletaan. Yhteisöllä ei tällaisissa tapauksissa ole muuta vaihtoehtoa kuin soveltaa yleisestä tullietuusjärjestelmästä annetussa asetuksessa esitettyä tavaroiden kauppajärjestelmää. Näin tapahtuu myös silloin, kun maat päättävät olla allekirjoittamatta tällaista sopimusta tai täysimääräistä talouskumppanuussopimusta.

Tämä ei vaadi yhteisöltä mitään erityisiä päätöksiä, sillä kaikki AKT-maat hyötyvät edelleen yleisen tullietuusjärjestelmän mukaisesta markkinoillepääsystä senkin jälkeen, kun Cotonoun sopimuksen etuudet lakkaavat olemasta voimassa. Ainoa poikkeus on Etelä-Afrikka, joka uuden kauppajärjestelmän puuttuessa hyötyy edelleen kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen (TDCA) määräyksistä.

Köyhimpien AKT-maiden pääsy EU:n markkinoille on suojattu, sillä yleistä tullietuusjärjestelmää koskevan asetuksen nojalla 42⁶ vähiten kehittyneitä AKT-maata voi edelleen hyötyä tulleista ja kiintiöistä tapahtuvasta pääsystä EU:n markkinoille ”Kaikki paitsi aseet” -aloitteen kautta. Muut 36 maata, jotka eivät kuulu vähiten kehittyneisiin maihin, saavat tavallista yleisen tullietuusjärjestelmän mukaista markkinoillepääsyjärjestelyä koskevan tarjouksen, jos ne eivät tee sopimusta.

Komissio ymmärtää, että jotkin AKT-maat saattavat pitää yleisen tullietuusjärjestelmän mukaista markkinoillepääsyä talouskumppanuussopimuksen vaihtoehtona. Komissio on kuitenkin vakuuttunut alueellisen talouskumppanuussopimuksen merkittävästä hyödystä kehityksen kannalta ja siitä, ettei yhdenkään AKT-maan pitäisi jättää käyttämättä tilaisuutta liittyä alueelliseen talouskumppanuussopimukseen vastaisuudessa. Komission mukaan tilanne, jossa jokin AKT-maa tai -alue hyötyy vain yleisestä tullietuusjärjestelmästä, on luonteeltaan tilapäinen. Myös niiden AKT-maiden, jotka alun perin päättävät jäädä alueellisen talouskumppanuussopimuksen ulkopuolelle, olisi voitava myöhemmin liittyä sopimukseen.

AKT-maan tai -alueen saadessa päätökseen neuvottelut yhteisön kanssa joko täysimääräisestä talouskumppanuussopimuksesta tai kohdassa 3.2 kuvatut edellytykset täyttävästä sopimuksesta komissio ehdottaa neuvostolle sen lisäämistä niiden maiden luetteloon, jotka hyötyvät kohdassa 3.3 kuvatussa asetuksessa vahvistetusta tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelystä.

⁶ Kap Verde sisältyy tähän lukuun, mutta sen on määrä menettää vähiten kehittyneen maan asemansa.

3.5. Alkuperäsäännöt

Komissio pitää uusia talouskumppanuussopimuksen alkuperäsääntöjä erottamattomana osana talouskumppanuussopimukseen kuuluvia tavaroiden markkinoillepääsyjärjestelyjä. Komissio muistuttaa tarjouksesta helpottaa ja yksinkertaistaa nykyisiä Cotonoun sopimuksen alkuperäsääntöjä talouskumppanuussopimuksessa.⁷ Komission aikomuksena on, että uusia talouskumppanuussopimuksen alkuperäsääntöjä olisi sovellettava kauppaan, joka kuuluu talouskumppanuussopimukseen sisältyvää tavaroiden markkinoillepääsyä koskevan asetuksen piiriin. Komissio myöntää, että talouskumppanuussopimusten alkuperäsäännöt, joista neuvotellaan kunkin talouskumppanuussopimusalueen kanssa, sisältävät joitakin aluekohtaisia osatekijöitä. Suurimmilta osin ne kuitenkin perustuvat yhteisiin sääntöihin ja ovat useimpien tuotteiden osalta identtiset, jotta helpotetaan eri AKT-alueiden välistä kauppaa. Komissio muistuttaa, että sopimukseen sisällytettävän tarkistuslausekkeen perusteella uusia talouskumppanuussopimusten alkuperäsääntöjä olisi tarkistettava vahvistetun siirtymäajanjakson kuluessa. Näin voidaan entisestään yksinkertaistaa alkuperän määrittämisessä käytettäviä käsitteitä ja menetelmiä talouskumppanuussopimusalueiden kehitystarpeiden mukaan.

Uusia talouskumppanuussopimusten alkuperäsääntöjä sovelletaan sitten, kun säännöt sisältävä sopimus on allekirjoitettu neuvoston tehtyä allekirjoittamiseen ja väliaikaiseen soveltamiseen valtuuttavan päätöksen. Tämä ei kuitenkaan todennäköisesti tapahdu ennen, kuin talouskumppanuussopimukseen sisältyvää tavaroiden markkinoillepääsyä koskeva ehdotettu asetusta on tullut voimaan. Komissio katsoo, että tällaisissa tapauksissa olisi siihen asti sovellettava Cotonoun sopimuksen alkuperäsääntöjen pääkohtia – tietyin yksipuolisina parannuksina kalastusta, tekstiilejä ja mahdollisesti maataloutta koskevissa säännöissä.⁸ Koska nämä parannukset siirretään uusiin talouskumppanuussopimusten alkuperäsääntöihin, talouden toimijat voivat olla varmoja johdonmukaisesta kohtelusta näillä aloilla.

4. DOHAN KEHITYSOHJELMA

Monet AKT-maat pelkäävät, että Dohan kehitysohjelman edistymisen myötä etuudet saattavat rapautua ja kehitysmaat joutua sopeutumispaineiden kohteeksi. Komissio katsoo, että WTO:n sääntöjen mukaisesta markkinoillepääsyjärjestelystä sopiminen kohdassa 1.2 kuvatussa täysimuotoisessa talouskumppanuussopimuksessa auttaisi käsittelemään näitä huolenaiheita. Koska WTO:n sääntöjä noudatettaisiin täysipainoisesti, voitaisiin myös osoittaa tukea monenväliselle kauppajärjestelmälle ja helpottaa AKT-maiden täysipainoista osallistumista WTO:n toimintaan. Talouskumppanuussopimuksista käytävien neuvottelujen vaikutus Dohan kehitysohjelman neuvotteluprosessiin vahvistuu entisestään, kun otetaan huomioon, että tavoitteena on saada sopimus kehitysohjelman yksityiskohdista ennen kuluvan vuoden loppua.

⁷ Tarjoukseen sisältyy alkuperäsääntöjen kohdennettu löysäminen maataloustuotteiden osalta ja merkittävä löysäminen tekstiilien ja kalastuksen osalta. AKT-alueet ovat suhtautuneet tarjoukseen myönteisesti. Alkuperäsäännöistä on käynnissä neuvottelut.

⁸ Ainoa poikkeus olisi Etelä-Afrikka, jonka osalta TDCA-sopimuksen pöytäkirjaa sovellettaisiin edelleen siihen saakka, kunnes alueellisen talouskumppanuussopimuksen alkuperäsäännöt on hyväksytyt.

5. KEHITYSYHTEISTYÖ

Talouksumppanuussopimukset ovat keskeisiä välineitä EU:n kehitysyhteistyö- ja kauppapolitiikassa. Niissä autetaan kaupan välityksellä AKT-maita ja -alueita vahvistamaan talouksiaan ja näin vähentämään köyhyyttä. Komissio samoin kuin EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet auttamaan AKT-maita luomaan alueellisia markkinoita ja tukemaan toimenpiteitä, joilla edistetään välttämättömiksi käyviä sopeutuksia. Komissio on edelleen sitoutunut auttamaan yhteisön kumppaneita valmistelemaan uusia rakenneuudistuksia ja kauppapolitiikkoja, mukautumaan näiden mukanaan tuomiin muutoksiin sekä parantamaan alueellista yhdentymistä talouksumppanuussopimusten luomiin uusiin kaupankäyntimahdollisuuksiin tarttumiseksi. Komissio on tämän vuoksi vakaasti päättänyt varmistaa parhaan mahdollisen vuorovaikutuksen talouksumppanuussopimusten ja kehitysyhteistyön välillä.

Kaikkien alueiden kanssa on sovittu, että talouksumppanuussopimuksiin olisi sisällytettävä kehitysyhteistyötä koskevia määräyksiä. Tämä pysyy tavoitteena, jotta voidaan luoda asianmukainen yhteys Cotonoun sopimuksen sääntöihin ja menettelyihin ja määrittää tarkemmin mahdolliset yhteistyöalat.

Kymmenennen Euroopan kehitysrahaston ohjelmasuunnittelu tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden synkronoida talouksumppanuussopimuksissa tehdyt kauppoliittiset päätökset ja EKR-varojen ohjelmointi. Komissio on tyytyväinen siihen, että huomattavan moniin maakohtaisiin strategia-asiakirjoihin sisältyy yhteistyöaloina kauppaan liittyvää apua, infrastruktuureja ja talouksumppanuussopimukseen liittyvää alueellista yhdentymistä. Komissio on nyt päättänyt saada valmiiksi alustavat alueelliset ohjelmat ja vahvistaa tavoitteenaan olevan, että käytettävissä olevat varat osoitetaan ensisijaisesti tukemaan talouksumppanuussopimuksiin liittyviä tarpeita. Ensisijaisena tavoitteena on tältä osin saada valmiiksi keskeisten tukitoimenpiteiden ja -ohjelmien määrittely käyttäen mahdollisimman suurena määrinä hyväksi alueellisten valmistelutyöryhmien työn tuloksia. Erityisen tärkeää on luoda – AKT-maiden näin päätettyä – alueellisessa hallinnassa olevia rahoitusmekanismeja, joihin yhteisö sekä jäsenvaltiot ja muut lahjoittajat voivat antaa rahoitusta, jolloin voidaan lisätä sitoutumista, tehokkuutta ja koordinoitua.

EU kokonaisuudessaan on sitoutunut lisäämään ja tehostamaan kauppaa tukevaa apuaan (Aid for Trade -aloite). Vastikään hyväksytty kauppa tukevan avun EU-strategia on merkkipaalu, koska siinä esitetään keskeiset tavoitteet ja periaatteet EU:n kauppa tukevan avun toteuttamiselle. Siinä myös kiinnitetään erityistä huomiota AKT-maihin. Siinä pyritään erityisesti tukemaan kauppaa tukevan avun laajempaa ohjelmaa siten, että otetaan huomioon virallisen kehitysavun yleinen kasvu. Komissio aikoo jatkossakin tehdä tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen, että 50 prosenttia kauppaan liittyvän EU-avun kasvusta osoitetaan AKT-maille, kun vuoteen 2010 mennessä päästään tavoitteeseen eli 2 miljardiin euroon vuodessa (1 miljardi euroa yhteisöltä ja 1 miljardi euroa jäsenvaltioilta). Erityisesti on huolehdittava siitä, että kukin AKT-alue saa prioriteeteiksi asettamiensa tarpeiden mukaisesti kohtuullisen osuuden tästä kokonaismäärästä.

Täysimääräisten talouksumppanuussopimusten ansiosta EKR-varoja voidaan osoittaa erilaisiin AKT-maiden sitoumuksista aiheutuviin sopeuttamistarpeisiin, ja sopimuksilla autetaan vahvistamaan jäsenvaltioiden myöntämän lisärahoituksen painopisteet. Niiden alueiden osalta, jotka sopivat WTO:n sääntöjen mukaisista markkinoillepääsyjärjestelyistä askelena kohti täysimääräisiä

talouskumppanuussopimuksia, komissio myöntää, että kehitysrahoitusta tarvitaan tässä vaiheessa myös auttamaan AKT-alueita toteuttamaan ne liberalisointiin liittyvät sopeutukset, joihin ne ovat sitoutuneet. Toimissa voidaan esimerkiksi parantaa tuotantokapasiteettia ja yritysten toimintaolosuhteita samoin kuin edistää tullien vapauttamisesta aiheutuvan nettoverovaikutuksen kompensointia ja täydentäviä verouudistuksia. Komissio uskoo näin ollen, että kehitystuki voidaan varmistaa niin Cotonoun sopimuksen välineiden kuin jäsenvaltioiden panoksenkin ansiosta.